

2018

4

Střelnice **Axalp**

Letectví **autika**

Cena: 99,90 Kč / 3,95 €

Sojuz

a Ariane 5
s problémy

Kbely

Novinky
v muzeu

Bader

Calidus
B-250

Školy

Spolupráce
s průmyslem

Gripen MS20

v Čáslavi

L-39NG

Zahájení výroby prvních kusů

Bombardéry nový kurz

Sokol je silný doma

Obr světa **Stratolaunch**

Vzdelávanie v letectve je na celý život

Teória a prax očami bývalých absolventov Žilinskej univerzity v Žiline

Tisíciky odborníkov vyšli do praxe za viac ako polstoročie zo Žilinskej univerzity v Žiline. Absolventi Katedry leteckej dopravy sa uplatnili v leteckých spoločnostiach, vo výrobných firmách či vo vede a výskume doma i v zahraničí. Niektorých sme poprosili, aby porovnali spomienky na štúdium a poznatky z praxe. Prinášame výber z ich vyjadrení.

Zoltán Bazsó
Airspace Design Manager,
London Heathrow Airport
Absolútórium na ŽU: 2006 Ing., 2009 PhD.

Štúdium a prax - dve neporovnateľné veci, až teraz si uvedomujem, aké skreslené predstavy sme mali o praxi v čase štúdií. Žilinská univerzita mi poskytla základy v mnohých oblastiach letectva. Na pracovnej stáži počas štúdia som zistil, že tieto znalosti a profil absolventa budú len akýmsi odrazovým mostíkom. Určite platí, že človek sa učí celý život, štúdium pokračuje aj v praxi. Za 12 rokov praxe som prešiel množstvom školení, ale „on the job learning“ sa deje každý deň. Práca na jednom z najvyťaženejších letísk na svete je v tomto ohľade bohatá a rôznorodá. A spokojnosť v práci? Tá sa dostaví napríklad s vedomím, že aj mojou zásluhou tých dvestotisíc cestujúcich za deň prešlo letiskom bezpečne a s minimálnym meškaním.

Andrea Brezoňáková
B737 Senior First Officer,
Norwegian Air International
Absolútórium na ŽU: 2004 Bc., 2009 Ing.

Absolvovala som trojročné denné bakalárske štúdium v odbore Profesionálny pilot a externý inžiniersky odbor Prevádzka a ekonomika leteckej dopravy. Univerzita mi poskytla vedomosti a prax potrebnú pre kariéru profesionálneho pilota. Zvyšok zostal na mne. Presadiť sa chcelo veľa vytrvalosti a odhod-

lania popri úspešnom absolvovaní teoretických skúšok ATPL a zázviku na type. S praxou prišiel iregulárny pracovný čas v rôznych končinách sveta. S náletom na „trojstovke“ a po bankrotoch spoločností Seagle Air, Sky Europe a Air Slovakia bolo veľkým šťastím zamestnať sa po roku 2009. Myslím, že najťažšia výzva pre začínajúceho profesionálneho pilota je uspieť vo výberovom konaní a etablovať sa v leteckej spoločnosti. Keď raz zdolá túto výzvu, zažíva „tam hore“ radosť všedného dňa. A je jedno, či pritom pozoruje východ Slnka alebo polárnu žiaru.

Peter Choroba
Programový manažér pre vedu a výskum
(R&D project leader),
The EUROCONTROL Experimental Centre
Absolútórium na ŽU: 2000 Ing., 2006 PhD.

Za môjho štúdia nebolo toľko možností cestovať a vidieť prednášky ľudí z praxe. To teraz katedra intenzívne mení. Aktívne spojenie univerzity s praxou je výhodné, uľahčuje prechod od štúdia k praxi. Proces výberu špecializácie ale zostáva dosť na iniciatíve študenta. Často až prax absolventovi napovie, ako sa vyprofilovať. Mňa to ťahalo k prevádzke letísk, no vďaka doktorátu a stáži v Eurocontrolle v Paríži som sa

neskôr dostal k organizácii letovej prevádzky a práci na poli vedy a výskumu. Naplnia ma, je rôznorodá, objavujeme nové problémy a potom metodicky a kreatívne hľadáme, vyvíjame a validujeme riešenia. O to krajší pocit je, keď vidíme výsledky svojej práce v skutočnej prevádzke na letiskách ako London Heathrow alebo Paris Charles de Gaulle.

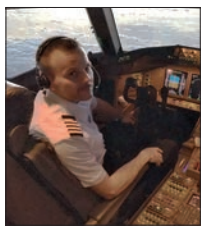
Jan Klas
Generálny riaditeľ ŘLP ČR, s. p.
Absolútórium na ŽU: 1985 Ing.

Štúdium na univerzite hodnotím ako základnú vzdelávaciu i odbornú predpoklad pro zvládnutí mého působení ve funkci řídicího letového provozu a později i v manažerských pozicích v zahraničí i České republice.

Dnešek kromě možností cestovat a vzdělávat se v cizině nabízí studentům na internetu a sociálních sítích obrovské informační možnosti. Jejich využití v praxi je však konfrontováno s obecnou realitou a empirií i stylem práce kolegů a vedoucích. V profesním životě proto obstojí takový absolvent, který přichází ze studia dobře teoreticky připravený, ale zároveň vnímá a zpracovává realitu praxe, naslouchá kolegům, a přitom je schopen vytvářet si vlastní názor. Uspokojení se dostaví, pokud výsledky práce odrážejí zkušenosti z vysokoškolské přípravy, jsou maximálně využity a trvale doplňovány o životní know-how vlastní i jiných.

Radko Mrkva
Kapitán Boeingu 777 společnosti Emirates
Absolutórium na ŽU: 2005 Ing.

V pilotnej profesii je dnes viac možností a pilot môže absolvovať výcvik aj bez štúdia na vysokej škole. V každom prípade univerzita mi dala väčší rozhľad a v konečnom dôsledku aj viac možností, lebo sú stále letecké spoločnosti, ktoré preferujú tento typ vzdelania.

Štúdium na univerzite však bolo len začiatkom, v našom odbore niet praxe bez neustáleho vzdelávania, prípravy na lety, simulátory a pod. Až kontakt s rôznymi druhmi prevádzky umožní pilotovi pochopiť ich náročnosť po odbornej, psychickej aj fyzickej stránke. Keďže napr. počas štúdia som neriešil „jet leg“ časové posuny, odpočinok pri zvlášť dlhých letoch atď. To všetko vplýva na výkonnosť pilota aj na súkromný život. Spokojnosťou ma naplňa určite rodina a v profesii rovnako tak každý vzlet a pristátie, možnosť vidieť slnko po vystúpaní nad oblačnosť, ale napríklad aj sieť letov, ktorá zahŕňa či už lety cez severný pól, alebo Himaláje.

Tomáš Plaček
Riaditeľ LETIŠTĚ BRNO a. s. - prevádzkovateľ
medzinárodného letiska Brno-Tuřany
Absolutórium na ŽU: 1991 Ing.

Studium a pracovný život vnímam ako dva iné svety. Na univerzite sme sa v laboratorných podmienkach učili, jak by měl ideálně vypadat a fungovat náš obor a student se musel prosadit hlavně jako individualita. V praxi jde o dosažení cílového stavu

v mnohem komplexnějším prostředí. Od vztahů na pracovišti přes vztahy se zákazníky či úřady po podnikové procesy a ekonomické parametry se musí dosahovat hmatatelných výsledků. Jako absolventi jsme měli potřebný základ, ale teprve pracovní a životní zkušenosti z nás udělaly dobré zaměstnance, kolegy, manažery, odborníky. A bez průběžného celoživotního vzdělávání by to také nebylo možné. Jednou z velmi přínosných aktivit v době studií byly odborné stáže. Například jsme měli možnost pracovat jako nakladači zavazadel a zboží na ruzyňském letišti. Z hlediska přípravy na povolání se to možná rovnalo celému semestru v přednáškovém sále.

Peter Straka
Senior Consultant, Helios
(The aviation consultancy of Egis)
Absolutórium na ŽU: 2012 Ing.

Väčšina vyučujúcich na KLD sa snažila držať tempo s rýchlym vývojom letectva a každý rok svoje prednášky aktualizovala. Nebolo možné prebrať všetko do úplných detailov, ale po ukončení štúdia som mal dosť dobrý obraz o letectve ako celku a to sa ukázalo

Katedra leteckej dopravy vás pozýva

na letecký deň 23. 6. 2018 na letisku v Dolnom Hričove

Viac info na www.kld.uniza.sk

ako cenná devíza pre moju prácu konzultanta. Starší ľudia vo firme oceňovali môj široký rozhľad. Umožnilo mi to aj lepšie si formovať kariéru podľa svojich predstáv, čo by bolo ťažšie, ak by som skončil štúdium so špecializáciou na jedinú konkrétnu oblasť letectva. Oceňujem množstvo zahraničných vzťahov, ktoré katedra udržuje, a z nich plynúce príležitosti pre študentov. Ak je človek iniciatívny, tu ozaj dostane priestor. Práve odborná stáž v zahraničnej firme mi dala možnosť pracovať na unikátnej téme diplomovej práce či spolupodieľať sa na riešení aktuálnych problémov vo viacerých oblastiach letectva.

Michaela Vaňová
Leasing and Investor Marketing Manager,
Airbus SAS
Absolutórium na ŽU: 2008 Ing.

Pri spomienke na katedru sa mi vybaví kopec úžasných ľudí zapálených pre letectvo tak ako ja. Napriek tomu štúdium nebolo ľahké. Dalo mi všeobecný prehľad o leteckom priemysle, ale tu v korporácii Airbus v Toulouse zamestnanec rieši len úzku

problematiku. Jednou z mojich úloh na marketingu bolo propagovať navigačné technológie Airbusov. Všetko som sa musela naučiť, na univerzite sme také detaily nepreberali. Naopak na oddelení Aircraft Performance and Environment som naplno zúročila vedomosti zo štúdia na KLD, terminológia mi bola dôverne známa. Teraz som na oddelení zameranom na trh dopravných lietadiel a lízingové spoločnosti, takže opäť niečo úplne iné. Tu v Airbuse

je naozaj veľa možností a človek si môže profilovať svoju kariéru. Som vďačná univerzite za to, že kedysi som sem mohla prísť ako štážistka. Je to skúsenosť na nezaplatenie. Dúfam, že študenti budú čoraz viac hľadať podobné stáže a prax v zahraničí a robiť Slovensku dobré meno.

Petr Velký
Špecialista na bezpečnosť ATS, LPS SR, š. p.
Absolutórium na ŽU: 2012 Ing.

Všeobecný prehľad o rôznych oblastiach letectva doma aj vo svete mi poskytlo štúdium a prvé praktické skúsenosti mi priniesla odborná stáž. Každému ju vrelo odporúčam. Prax ma udivila úrovňou detailov i drobnými odlišnosťami od teórie. No vďaka

prehľadu a pochopeniu prepojení medzi oblasťami letectva bolo pre mňa ľahšie tieto detaily spracovať. Škola vás nemôže dokonale pripraviť na nástrahy profesijného života, ale znalosti vám pomôžu adaptovať sa a začať profilovať svoju kariéru. Najťažšie bolo prísť na to, čomu by som sa chcel po škole venovať. Po práci v konzultačnej spoločnosti som nakoniec „pristál“ v oblasti Safety pri poskytovaní leteckých navigačných služieb. Základnú predstavu o bezpečnosti leteckej prevádzky a Systému manažmentu bezpečnosti som mal, no prekvapila ma šírka tejto oblasti. Aj po niekoľkých rokoch praxe sa stále učím nové veci. Teší ma to, učenie je jedna z činností, na ktoré ma univerzita pripravila. Zároveň som rád, že ma priviedla bližšie k letectvu a svojím spôsobom mi dala krídla. ■

Letecký pohľad na letisko v Dolnom Hričove. V titule Piper PA-28RT-201T Arrow Žilinskej univerzity